

FASHION +CUT

de MVD

El títol Fashion +Cut pretén destacar la multi funcionalitat de les peces que formen la col·lecció que neix com una resposta a un moment de crisi econòmica i que s'inspira en un model d'home intangible i fluctuant del segle XXI.

Marta Vallbona Degollada
Batxillerat Artístic. GEM de Mataró
Vilassar de Mar gener de 2014

ÍNDIX DEL TREBALL:

<u>Esquema del treball</u>	<u>3</u>
<u>Introducció</u>	<u>4</u>
Objectiu	
Fashion Cut	
Un Treball de Recerca	
<u>Antecedents. Aires de família.</u>	<u>5</u>
<u>Història de la moda</u>	<u>11</u>
Introducció	
Edat Antiga: Els Grecs, Etruscs i romans	
Edat Mitjana	
Renaixement i Manierisme	
Barroc i Rococó	
Segle XIX: Neoclassicisme, Victoriana	
Belle Époque	
<u>Eix cronològic dels segles XX</u>	<u>34</u>
<u>Fotografies dels segles XX</u>	<u>36</u>
<u>Entrevista: Una mirada sociològica</u>	<u>37</u>
<u>Creació d'una col·lecció</u>	<u>41</u>
Plantejament del concepte	
Teixits, textures, carta de colors	
Procés d'elaboració: descripció dels models	
Dibuixos (annexes, un altre dossier)	
Patronatges	
Making off (annexes)	
<u>Col·lecció (annexes)</u>	
Fotos	
Vídeo	
Vestits	
<u>Opinió personal i conclusions</u>	<u>49</u>
<u>Bibliografia</u>	<u>50</u>

ESQUEMA DE TREBALL

La primera part del treball desenvolupa breument una mirada per la història del vestit amb la intenció de il·lustrar la diversitat d'indumentàries que s'han donat al llarg de la història per mostrar encara que sigui superficialment – doncs aquest no és l'objectiu del treball.- la relació que hi ha entre les circumstàncies socials i el vestuari.

A fi i efecte de veure una mica quines són les idees fora del nostre moment històric he reproduït la entrevista informal que vaig tenir amb Marta Rovira que ajuda a situar-nos en l'univers de l'home postmodern del segle XXI.

INTRODUCCIÓ

Objectiu

L'objectiu d'aquest treball és exposar el que he anomenat "Fashion Cut". En la mesura que penso que és una idea innovadora al llarg del treball miraré d'explicar les seves característiques en general posant més èmfasi en allò que fa que un model esdevingui Moda "fashion cut", per poder justificar així el que la fa diferent i innovadora.

Per assolir l'objectiu he pensat que la millor manera és crear i confeccionar una línia de vestits com a mostra. En aquest sentit doncs, voldria deixar clar que malgrat els models poden tenir un valor estètic per si mateixos al qual no he renunciat en cap moment, la intenció general dels vestits que presento no és buscar el grat o desgrat del públic, ni una mirada exclusivament estètica, encara que també, sinó que se'ls consideri i validi com un exemple, una concreció, encara que senzilla però honesta del que és realment una proposta a un nivell superior: la Fashion Cut.

Així doncs podem dir que el verdader objectiu general del meu treball és explicar amb un exemple de producció a l'ampar d'un futur desenvolupament la idea que expressa la Fashion Cut en tant que una nova i actual concepció de l'ús del vestuari.

No cal dir que els vestits que es presenten també esdevenen propostes de disseny; són una avaluació en si mateixa de les textures, una aposta cromàtica, hi ha una tria creadora en la temperatura del tall encara que només d'una forma secundària doncs la pretensió és ser una mostra discreta d'un nou sentit; una nova ductilitat del vestuari: oportuna, humana, sociològicament propícia per al segle XXI.

Fashion Cut:

Els vestits que presento doncs tenen com a rerefons la idea de la Fashion Cut. Fashion Cut, vol dir, literalment, "moda que es talla", "moda retallable", apel·lant a la idea d'una roba que es retalla i es re-conjunta.

Dit això una roba, un model esdevé Fashion Cut quan cadascun dels seus elements del vestuari, cadascuna de les seves peces, té com a mínim dues funcions com a peça, o tot i fer la mateixa funció, per la seva capacitat de transformació, pot ser utilitzat com a mínim en dos ambients diferents.

En aquest sentit, una peça té doble funcionalitat quan a partir d'una modificació que no força el tall ni el patronatge de la peça amb l'ajut si s'escau, d'alguns elements de sujecció afegit, pot ser utilitzat com dues peces diferents.

Dit d'una altra manera, la lògica de les dues funcions conviu en una mateixa roba de forma harmònica i alhora potencialment suggerent a l'abast i disposició de la creativitat i/o traça performativa de l'usuari.

Sense entrar en detalls però un exemple podria ser una faldilla llarga que també pot ser utilitzada com una capa o el camal d'un pantaló que amb molta llibertat pot ser utilitzat com un buff extremat.

En segon lloc, quant parlem de la diversitat de contextos fem referència a quan una peça a partir d'una variació predeterminada pel dissenyador, pot ser utilitzada amb excel·lència en dos àmbits diferents. Una mateixa peça pel matí pot tenir un registre més formal, de treball per exemple, imaginem-nos la part de dalt d'un vestit jaqueta, i per la tarda aprofitant la seva reversibilitat es transforma en una jaqueta esport per anar a fer una passejada. Parlaríem en aquest cas d'una "traductibilitat" dels usos segons el context.

La Fashion Cut és una idea que aposta per les possibilitats, els dobles usos, la polivalència, la versatilitat, el fluir de les imatges, la transmutació, la flexibilitat, la resinificació del vestuari al servei de la identitat de l'usuari, el del segle XXI que viu en un context canviant, líquid, de premisses dèbils, i que s'identifica amb allò que li facilita els canvis, amatenent doncs als nous llenguatges i al renaixement constant.

Així doncs la Fashion Cut apunta des de la seva essència, com una eina més de la identitat del nostre moment històric, al valor del canvi.

Un treball de recerca:

Finalment, voldria tractar d'explicar que la Fashion Cut és un Treball de Recerca. Perquè un treball esdevingui un treball de recerca ha de complir amb dues condicions: Novetat i perspectiva.

M'agradaria fer notar que molt sovint es té la temptació de jutjar els treballs de recerca de l'àmbit de la creativitat buscant-ne la seva bellesa. Sovint doncs els treballs de recerca creatius són bonics, "creativament bonics", però massa sovint com a propostes els hi falta densitat. En aquest sentit voldria apel·lar al discurs i jutgin la Fashion Cut no només per la bellesa, que potser en té, sinó per la seva densitat de sentit indiscutible.

La Novetat radica quan la Fashion Cut aporta un element diferencial a un nivell epistemològic; un nou ús i sentit del vestuari i així té el valor d'intentar obrir un nou camí, i perspectiva quan com a conseqüència del primer pas, dona totes les eines perquè qui ho consideri segueixi progressant en l'univers que abasta la idea mare.

La densitat de la proposta està doncs en l'ús. Un ús contemporani que mai s'ha donat a la història del vestuari; un ús actual que sorgeix del protagonisme creatiu que l'usuari té en relació a la peça que acabarà tenint. L'usuari esdevé part principal del procés productiu i creatiu. La proposta tracta a l'usuari com el que realment és; algú que es coneix, que coneix el seu cos i li dóna el valor exacte que té com element de comunicació en una societat fonamentalment comunicativa; la societat del segle XXI, que determina el missatge atès que sap el què vol dir i comunicar amb la roba

Quan hem revisat la història hem pogut constatar el paradigma estètic que es proposa en cada moment i els lligams entre aquest i els fets històrics; un paradigma que esdevé univers de sentit alhora que al seu torn posa en crisi els models anteriors. Finalment, voldria fer notar que soc conscient que la proposta està en la línia d'altres creadors que han obert una porta similar – per això parlo dels antecedents a l'apartat “Aires de família”.- però aquesta precisament és la seva vàlua doncs serà un cop posat el punt final el moment d'oferir l'Univers Cut al món creatiu, al mercat, als usuaris finalment si s'escau i que ells en donin les formes finals.

ANTECEDENTS. AIRES DE FAMÍLIA

La Fashion Cut és filla del seu temps. Neix en un moment de crisi econòmica i alhora s'inspira en ell al qual d'alguna manera hi serveix com a reacció i instrument, veiem com.

D'ençà el 2008 hem entrat en una important crisi econòmica a nivell global que ha afectat fortament les bases econòmiques i de consum de moltes famílies. La Fashion Cut d'alguna manera pretén ser un bé adaptat a aquest element de restricció econòmica en la mesura que un sol producte té diverses i diferent utilitats. Amb un sol vestit es com si en tinguessis varius. Ve a ser una mena de 2 x 1 de l'enginyeria estètica.

La Fashion Cut és una nova mirada especialment ajustada a un nou paradigma històric – el de la crisi econòmica.- però no va sola en aquest intent sinó que fa harmonia i es constel·la amb d'altres propostes que mirem aquí d'apuntar breument.

La fashion Cut històricament s'inscriu en la postmodernitat. La postmodernitat és període històric en el que vivim i que es caracteritza com un distanciament significatiu i radical de la modernitat. En paraules de Jenks;

“La postmodernidad es la época del desencanto que implica una renuncia de las utopías y de la idea de progreso” “ Se reconocen los límites de las ciencias modernas en cuanto a la generación de conocimiento verdadero, acumulativo y de validez universal.../... el posmodernismo defiende la hibridación, la cultura popular, el descentramiento de la autoridad intelectual y científica y la desconfianza ante los grandes relatos.”

D'una banda la Fashion Cut pren el lideratge quan sintonitza perfectament amb conceptes troncats de la nostra societat;

Reutilitzar “és l'acció de tornar a utilitzar els béns o productes. La utilitat pot venir per l'usuari mitjançant una acció de millora o restauració, o sense modificar el producte si és útil per a un nou usuari. En una visió ecologista del món, la realització és el segon pas en l'acció de disminució de residus, sent el primer la reducció.” El concepte de realització és un element definitori de la Fashion Cut, doncs té com base el reutilitzar moltes vegades una mateixa peça o part del vestit en un nou format i/o funció.

Multifuncionalitat. Es diu d'allò que pot tenir diferents funcions. En aquest sentit fem referència aquí a tots els conceptes associats i que defineixen perfectament la

Fashion; diversitat d'identitats, pluralitat, diversificació, procés, diàleg d'estils (en el cas de la Fashion Cut això en la mesura que ho determina l'usuari, és constant i no podria entendre's d'una altra manera). Intercomunicació.

Mestizatge. La comunicació de diferents llenguatges estètics, un diàleg constant entre essències i models que atorguen a l'usuari el lideratge d'una nova possibilitat o barreja de parles estètiques.

Com dèiem abans altres creadors han obert aquest camí abans i d'alguna manera hi trobo respecte d'ells certs "aires de família";

Tomoko Nakamichi

Sota la nomenclatura de patronatge contemporani apareix amb força el originalíssim treball de Tomoko Nakamichi; dissenyadora d'origen japonès; que en els darrers anys ha desenvolupat la proposta dels "teixits elàstics i de punt". El patronatge ja presenta unes modificacions que dóna com a resultat una peça de teixit elàstic que potencialment pot transformar-se en tot allò en el que el nostra propi cos el vulguis convertir.

Així doncs no és una mera proposta de colors sinó un nou ús que s'ajusta als temps quan veiem que la seva màxima característica, la ductilitat, fa que el protagonisme recaigui en el usuari; la persona és l'honra; el vestit esdevé metàfora de sentit dins del cos, com la petjada de la platja parla del seu peu.

No cal dir que les propostes de Tomoko tenen un aire màgic. Recomanem investigar l'obra de l'autor a traves dels seus textos: Pattern Magic.

Els vestits transformables de núvia

Avui en dia veiem moltes innovacions en el món de la moda per a núvies i descobrim una tendència en vestits de núvia que es transformen per lluir dos models: un per a la cerimònia eclesiàstica, més reservat i formal, i un altre per a la festa.

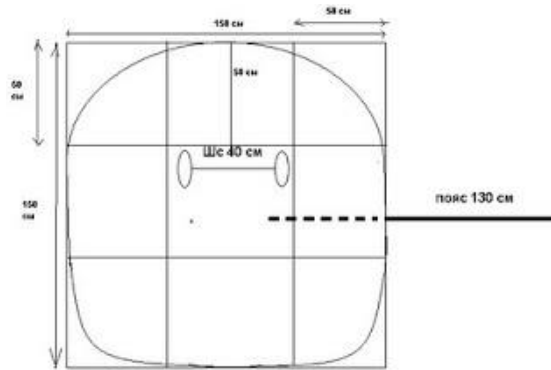
La proposta ofereix a l'usuària tenir dos vestits en un. Es tracta doncs d'una opció de vestits transformables

".../... lucir el día de su boda dos vestidos diferentes han creado una opción de vestidos transformables que se adaptan, ya sea quitándole algunas capas de faldas, soltando algunos lazos o simplemente desabrochando alguna cremallera. .../..."

Vestits transformables

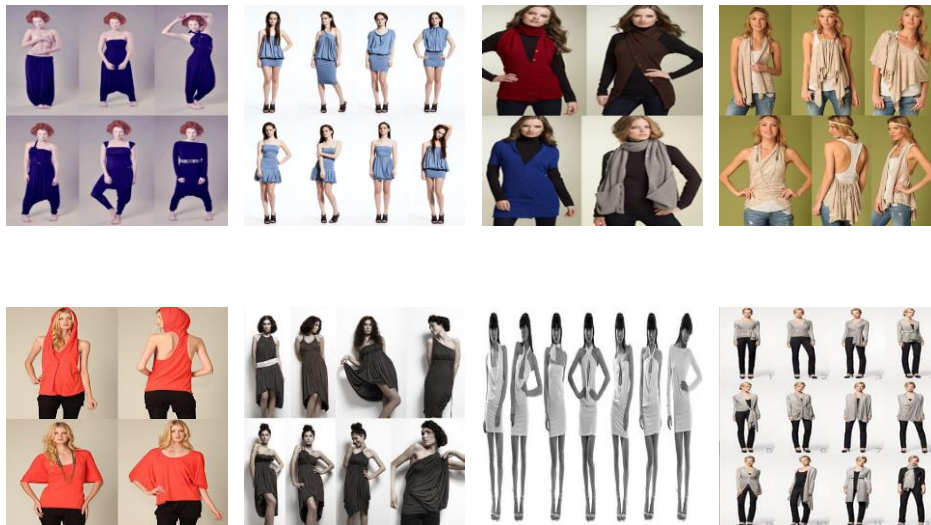
De patronatge i elaboració molt senzilla. Es tracta d'un vestit creuat;

“.../... es solo cortar tres agujeritos (dos para los brazos y otro para el cinturón) y redondear las esquinas. Les dejo el molde y como ponérselo, supongo que lo sabrán hacer sin mas instrucciones.

Més vestits transformables

Els vestits transformables, son peces o vestits que tenen diferents usos; es poden utilitzar en diferents formes; o sigui que el client acaba tenint diferents vestits en un de sol. Es parla de “Multiprendas” i “Multivestidos”.

Hi ha una web que explica com fer-los. Certament aquesta proposta és molt similar a la Fashion Cut. Fem una lectura d'una de les propostes: (podeu fer la consulta en aquest link) <http://vctryblogger.blogspot.com.es/2011/02/capa-convertible-swing-wrap-de-free.html>

“ En esta oportunidad tenemos una capa que además puede usarse como chaleco, top, minifalda, o blusa cruzada. Es muy fácil de hacer.

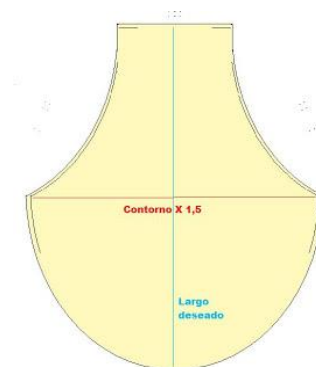
Necesitan tela símil gasa de 150cm o mas de ancho (unos 1,7m), forro (opcional), un cordón fino de algodón (opcional, puede usar la misma tela para confeccionar uno) y maquina de coser que cosa zig zag (con recta se puede deshilachar).”

El valor afegit de la Fashion Cut és que treballa amb més d'un element alhora la qual cosa dóna més perspectives de convertibilitat. La Fashion Cut ofereix diferents peces treballades sota aquest concepte però en convocatòria alhora. En aquest sentit doncs es tractaria d'un concepte més evolucionat que al ser més dúctil permet més espai de creixement la qual cosa el situa en un nou concepte. Si filem més prim; alhora la proposta de Fashion Cut es mou en un concepte més d'alta costura, - hi ha una forta aposta per mantenir un nivell.- mentre que aquesta proposta es manté en l'àmbit de el treball i les habilitats personal.

Us mostro un altre exemple on es pot veure clarament – he posat un tros del text.- aquesta vocació més de “treball manual”; de baixa costura.

“ Les traigo otro multivestido, es muy fácil de hacer. Lleva muy poca costura, y puede hacerse en un ratito en caso de necesitar un vestido rápido para una "emergencia". Seguro lo han visto, porque lo han usado varias famosas, aunque es probable que no se hayan dado cuenta de que era transformable. Espero que esto ayude a las principiantes a hacer pequeñas modificaciones en los patrones que encuentran para lograr cosas distintas

Luego coses los hombros y cierras el lateral desde bajo sisa hasta la cadera (marcado con línea negra en el diagrama). Luego los 4 agujeritos para pasar las tiras de un lado al otro y queda pronto (dos a los lados de la cintura y otros en la misma línea en los extremos, donde están los puntos violeta, en ambas capas de la tela), sin cortar la costura.”

Moda Convertible. Mimètik. Mimètik Bcn és una cadena de botigues que dissenyen vestits convertibles. Introdueixen petits canvis ho moviments basats en la reversibilitat de les peces. Aquesta és una proposta molt interessant i que s'acosta força a la meva proposta.

A més els preus són força competitius i els models són molt portables. Així doncs, la reversibilitat i els dobles usos són la clau de volta de la proposta convertible de Mimètik Bcn. Quant a la diferència amb la Fashion Cut és que a la proposta de Mimètik Bcn les peces no canvien de funció; hi ha una transformació de la peça que la mostra diferent per poder mostrar-se a gust de l'usuari en un altre context com si es tractes d'una altra peça; un efecte mimètic amb l'entorn, però la peça no canvi la funció.

Per exemple una faldilla convertible que juga amb la reversibilitat i a l'hora amb les llargades; però segueix sent una faldilla. A la Fashion Cut, i aquesta és la diferència, les peces es transformen en altres peces. Una faldilla pot esdevenir un top o un barret.

En aquest sentit, la Fashion ofereix més potencialitat a la peça i, alhora, més llibertat a la creativitat de l'usuari. (consultar a la bibliografia la pàgina web de mimètik Bcn. <http://www.mimetikbcn.com/ps/en/25-gala-milu.html>

Moda ecològica

És tracta de l'increment de l'ús de les fibres naturals en la roba. El reciclatge de materials també ha estat important; bosses de plàstic, paper d'alumini o teixits fàcilment degradables en general.

Dissenyadora de roba de núvia youtube

Com dèiem a l'inici d'aquest apartat, la proposta de Marta Rovira s'ajusta perfectament als mateixos principis d'actualitat que la fashion Cut en la mesura que la creadora fa una roba que permet el reciclatge per part de l'usuari. La diferència amb la fashion Cut és que no és un procés de doble direcció, reversible. El vestit de núvia pot ser reutilitzat com un vestit de carrer però no està pensat perquè torni a esdevenir vestit de núvia. Alhora, la creadora circumscriu la seva idea als vestits de núvia.

Moda i tecnologia. Una de les principals aportacions per a la moda vindrà de mà de les noves tecnologies que aconseguiran crear teixits gairebé intel·ligents. Un exemple són els teixits amb microcàpsules. Consisteix en insertar les microcàpsules entre les línies dels teixits aportant així a la roba infinitat de propietats tantes com variacions de càpsules hi ha.

Per exemple, està sortint al mercat roba que repèl els mosquits, amb propietats anti-estrés o amb efecte fred per lluitar contra la calor. Fins i tot hi ha llençols amb efectes afrodisíacs. També podem parlar de l'aplicació dels LEDS a la roba i a les sabates així com la roba amb fibra òptica, vestits que incorporen plaques solars, etc.

A tall d'anècdota destacar el "The Living Dress", un vestit de la cantant Lady Gaga que es movia sol a base d'un sistema de politges i cables accionats per un motor elèctric.

HISTORIA DE LA MODA

Introducció

L'objectiu de la breu revisió històrica que ve a continuació és **mostrar els elements claus dels diferents estils indumentàries de cada època**. Aquesta revisió històrica ens ha premés entendre la moda més enllà del sentit restrictiu que té massa sovint; a saber: sèrie de variacions sotmeses a la fantasia dels seus creadors i els capricis dels usuaris; i entendre-la en la seva complexitat.

Hem elaborat la revisió històrica prenent com a base una historiografia d'**Occident** en una seqüència tradicional que inclou **Europa** i, a mesura que ens acostem a l'actualitat, també els **Estats Units**. Per aquesta tasca he agafat com a referència la obra de Françoise Boucher Historia del traje en occidente.

En general els textos que pretinen explicar la historia de la moda expressen una primera, i no poc important dificultat, la manca de bibliografia completa i actualitat. Les fonts historiogràfiques són quasi sempre indirectes; fonts secundàries. Sabem del vestir a partir de reproduccions pictòriques, descripcions literàries, representacions alienes pròpiament al vestir. Alhora hi ha una clara dificultat de trobar un vocabulari propi.

A fi i efecte d'estructurar el material que presentem hem escollit dues pautes d'en **Françoise Boucher**, els cinc arquetips històrics i el moment en que apareix la Moda.

Quant els arquetips:

- El vestit drapejat**; anomenat també flotant que s'obté quan ens enrotllem una pell o na tela al voltant del cos. En aquest cas trobem: "des de el shenti egipci y el himation griego al pareo de Tahiti"

- El vestit encaixat**; fet d'un sola peça (de pell o de tot l'ample del teixit) consta d'un forat per passar el cap que descansa sobre les espatlles. Trobem en aquest cas: "la paenula romana, la huque (sobrevesta) de la Edat Mitjana y el poncho de América".

- El vestit cosit i tancat**; format per diferent amplades de teixit lleuger amb "hechuras" amotllades al cos i amb mànigues. Tenim en aquest cas: "el khiton griego, la túnica jónica, la blusa árabe, la blusa y la camisa"

- El vestit cosit i obert**; amb amples de teixit cosits en sentit longitudinal, sobre posat a d'altres prenes i/o creuades per davant. Trobem en aquest cas: "caftán turco o asiático, la tulupa rusa y la levita europea".

- El vestit-funda**; ajustat al cos i a les extremitats especialment a les cames.

El mateix Boucher conclou que els arquetips no s'han succeït l'un rere l'altre en el temps ni tant sols sobreposats. És a l'època moderna quan hem trobat vestits compostos mitjançant la combinatòria d'aquests arquetipus.

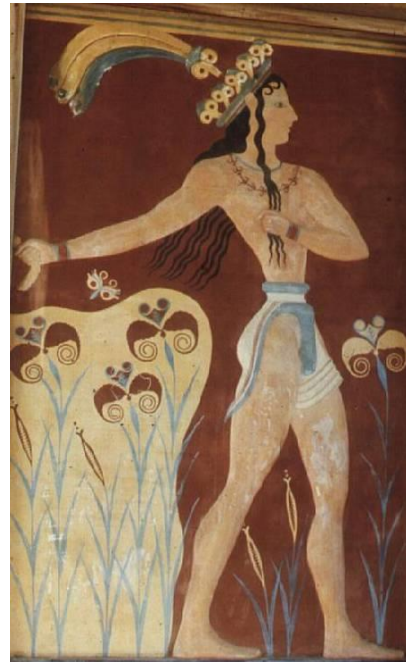
Finalment, també destacar l'aportació de Boucher quan diu que és cap el **1520** (segle XVI) i amb l'aparició del **vestit curt** quan podem parlar de la primera manifestació de la **Moda**.

ELS GRECS

El poble grec va crear unes formes de civilització que van servir de model a l'Europa occidental a partir del renaixement. Les restes que conservem d'aquesta civilització són molt més nombroses i completes que les de les civilitzacions de l'Orient mitjà, especialment textos escrits en grec clàssic perfectament coneguts i traduïts.

Curiosament un dels problemes més importants que planteja el poble Grec són les seues orígens. Sense una certesa absoluta es a partir de les troballes anteriors al segle VIII aC que se suggereix la existència de dues civilitzacions que podrien constituir l'origen de poble grec: la **cretenca** o **minoica** i la **micènica**.

Per les excavacions realitzades a la **Illa de Creta** és pot parlar d'una civilització rica i desenvolupada que s'anomena minoica que es remuntaria al 2.600 abans de Crist. Les restes de les ciutats de Cnossos, Faistos, Hagia Triada ens aporten coneixements de com vivien els seus ciutadans així com belles decoracions en pintures al fresc en escenes de la vida quotidiana. També restes d'Enterraments amb tombes, restes de ceràmiques pintades i decorades amb figures, abundants objectes de coure i bronze.

Princep sacerdot de Cnossos

Ahora a la Grècia continental va existir una antiga civilització neolítica que cap a l'any 2.600 aC ja posseïa l'objecte de bronze. Sabem per les troballes que vivien en importants nuclis emmurallats dalt de turons (Micenes, Pilos). Que usaven armes de bronze i Carro tirats per cavalls. De seguida varen contactar amb la civilització Cretenca d'on van perdre part de les seves maneres culturals com, per exemple, l'escriptura lineal B.

El món de la civilització cretenca i micènica va ser destruït cap a l'any .150 a.C per una nova invasió que també procedia del nord i que va irrompre de manera violenta a Grècia: eren doris. Aquests pobles són la darrera onada de gent de llengua grega que va entrar a Grècia. Molta gent va haver de fugir davant d'aquesta invasió i van passar a fundar ciutats a les costes d'Àsia Menor mentre Grècia va entrar en una etapa de decadència i endarreriment

El poble grec va ser un poble d'emigrants fundadors de colònies. Una colònia grega era creada per un grup d'emigrants que procedien de la mateixa polis (que anomenàvem metròpolis, és a dir, polis mare). Aquests emigrants es desplaçaven per mar i s'instal·laven a les regions costaneres que complien algun d'aquests dos requisits:

disposar de terres aptes per al conreu i estar ben situades per al comerç marítim.

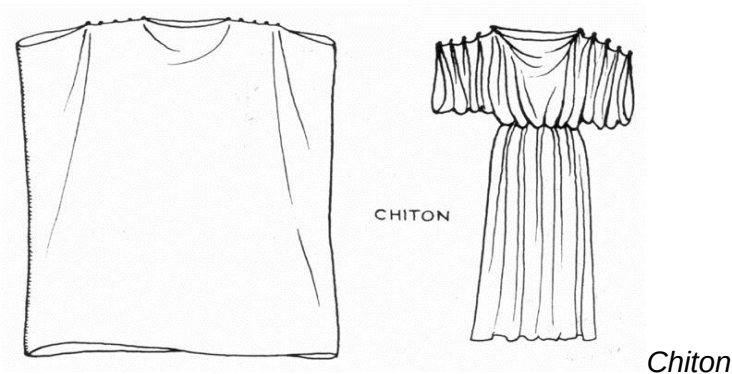
La base econòmica de la polis gregues a l'època clàssica va continuar sent l'agricultura i, a moltes polis, els grans propietaris van continuar sent els amos i senyors de la situació; però n'hi va haver d'altres – el cas més conegut és el d'**Atenes** – on, durant el segle V, va predominar el propietari rural amo d'una extensió de terra de tipus mitjà. Aquest camperol dedicava una part de la seva terra a conrear els cereals que necessitava per alimentar-se, però tenia una altra part plantada de vine i d'olivera que produïa un excedent de vi i d'oli per vendre. Aquest tipus de conreu va donar a aquests ciutadans mitjans una evident independència econòmica.

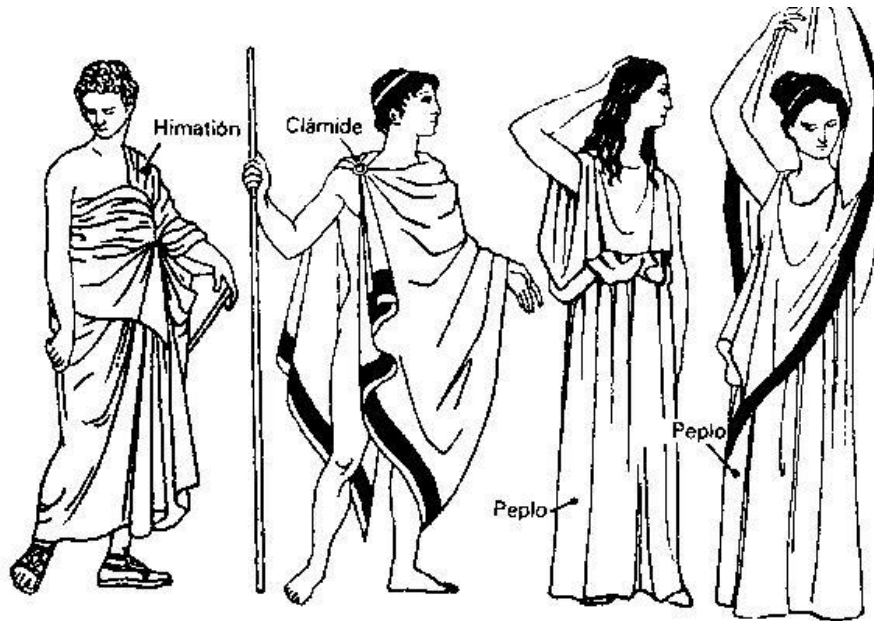
170 Mosaic from the Piazza Armerini villa, Sicily. Third-fourth century AD. (Photo Scala)

En algunes polis privilegiades per la seva situació geogràfica (Corint, Atenes, Siracusa, Tàrent etc) hi va haver, a més a més, un veritable desplegament d'activitats comercials i industrials. Atenes exportava vi, oli i ceràmica i va esdevenir el centre econòmic més important de la Mediterrània oriental. L'exploració de les mines de plata de Làurion proporcionava als atenesos numerari abundant per a les activitats comercials que havien de portar a terme.

La vestimenta bàsica dels grecs, tant per a homes com per a dones, consistia en una **Chiton** .

El Chitón és una túnica llarga subjecta amb un cinturó i amb una **fibula** a l'alçada de l'espatlla i a sobre un **himatió** que es tractava d'una capa que es subjectava amb una **clàmide**. Hi havia robes de diversos colors però les més utilitzades eren les de color cru amb franges o sanefes de color. Als peus duïen sandàlies que consistien en una sola de cuir amb tires per a subjectar-les als peus i turmells. En base a aquesta vestimenta s'hi podien incloure altres elements que actuarien com a distintiu de la classe a la qual es pertanyia; per exemple, el **pilos**, un barret tipus bonet que feien servir els artesans.

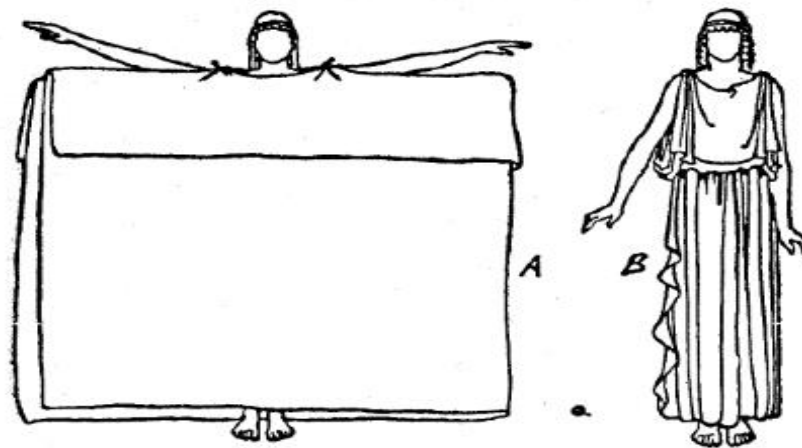
Diferents maneres de col·locarse una Chiton

Les dones duïen el chitón ajustat fins la cintura, remarcant aquesta amb un cinturó, amb la faldilla ampla i amb vol a base de plecs. Fèiem servir també una mena de banda al pit, anomenada **strophium**, que actuava com a sostenidor.

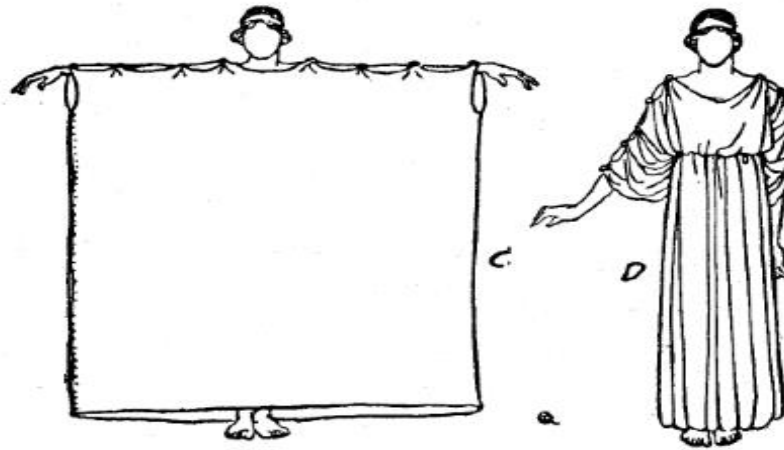
Les joies eren una part molt important, ja que era on les dones demostraven quanta riquesa tenien. Per la seva banda, els pentinats eren també d'estils diversos, sovint recollits elaborats (de vegades fins i tot s'utilitzaven postissos) i adornats amb diademes.

En el cas dels homes, el chitón era més curt i portaven a sobre el **palio** que era un mantell curt i sense mànigues.

CHITON DORIO

CHITON JONIO

Fig. 56. — TRAJES GRIEGOS

Los dibujos A y C muestran el chitón extendido; los dibujos B y D el chitón, una vez sujeto al talle por el cinturón. El chitón dorio dejaba los brazos al aire, y tenía una vuelta que caía sobre el pecho. El chitón ionio, en cambio, cubría los brazos y carecía de adorno alguno sobre el pecho.

© www.maicar.com

ELS ETRUSCS

Els Etruscos van dominar la Itàlia central entre els segles VIII i VI a.C d'ells es conserven importants peces funeràries com el sarcòfag dels esposos trobat a Cerveteri.

El poble etrusc va rebre en aquest cas poca influència grega més habiat cretenca. Utilitzen trajo cosits com si fosin drapejats. Vestits túniques (700-575 a.C) fins la **Toga** (semicircular, de tela) Va ser l'antecedent de la **toga romana** més rectangular com un mantell. Les dones usaben uns vestits llargs i ajustats, sense cinturó i amb una petita obertura a l'esquena que es tancava amb cintes. Sobre del vestit s'utilitzava un mantell llarg i rectangular que servia alhora per cobrir el cap. Quant al calçat fins que no copien les sandalies utilitzaven unes botes altes amb cordons amb les puntes aixecades pròpies de l'**Àsia menor**.

ROMA

Quan va nèixer Roma, al segle VIII a. C era un conglomerat de cabanes de pastor que ocupaven una sèrie de pujols al voltant d'un indret estratègic i apte per travessar el riu **Tiber**.

Al segle VII a. C aquesta ciutat, dominada pels etruscos, va veure créixer la seva riquesa (es comencen a cultivar les zones circumdants) i la seva força; la ciutat s'enmuralla.

Un cop independitzada del poder etrusc, al segle VI a. C, la ciutat va passar a ser una població important de la itàlia central, gràcies principalment al control que exercia sobre un centre important de comunicacions.

En aquesta època la ciutat va organitzar el seu sistema polític en forma de república amb una oligarquia de polítics; els patricis, i els plebeus, ciutadans mes humils.

Els habitants de les ciutats romanes formaven una espècie de burgesia integrada per grans propietaris rurals o rics comerciants, homes que posseïen grans empreses agrícoles, industrials o comercials, amb gran nombre d'esclaus. Junt amb aquestes classes superiors, hi havia gent de posició econòmica mes baixa, però que aspiraven pujar am el seu esforç; eren propietaris rurals mitjans, gent de professions liberals(metges, advocats, professors) o artesans amos d'un petit taller on treballaven alguns esclaus.

Cap de les ciutats era econòmicament autosuficient; totes necessitaven proveir-se de cereals, que eren portats de regions força allunyades, i també compraven i venien molts objectes d'ús corrent. En realitat aquestes ciutats constituïen els punts neuràlgics d'un sistema d'intercanvis econòmics que posaven en contacte totes les terres que rodejaven la **Mediterrània**.

La influència cultural grega al món romà va ser important; l'evolució cultural del poble romà reflecteix des d'etapes molt antigues, la influència de les formes culturals gregues. Aquesta influència es va deixar sentir a Roma especialment des que els romans van conquerir el sud d'Itàlia – la Magna Grècia – al segle III a.C Però a partir del segle II a. C quan els romans van iniciar l'assalt als països de la Mediterrània Oriental, l'heretització de la cultura romana va ser un fet totalment irreversible.

Varen copiar la **toga** dels etruscs. Anava enrotllada al cos i es precisava certa habilitat, en alguns casos no permetia molta mobilitat. La toga va evolucionant, es va fent més petita, el **Pallium**, fins a convertir-se en en una simple banda, l'**Estola**.

D'altra banda, la important influència dels grecs també va quedar palesa al vestuari. Així com els grecs els romans es vestien amb dos tipus de peça fonamental: una túnica i a sobre un mantell que n'hi havia de diversos tipus (**toga** , **pallio**). En els romans, la vestimenta també indicava classe social però no només això: la manera en que es duia també tenia missatge.

Per exemple, les túniques recollides a la part superior amb un cinturó (**succinctae**) indicaven que es tractava d'un individu treballador i competent, i les túniques de les matrones llargues fins als peus significaven castedat. També hi havia un tipus de túnica amb màniga llarga (les **manicatae**) que eren usades essencialment per dones. La túnica bàsica masculina però era de màniga curta i llarga fins al genoll; la femenina, també anomenada stola, era llarga fins als peus i amb mànigues que cobrien tot el braç.

Las legiones de César por José I. Lago

Pel que fa a la toga també servia per indicar o bé edat o bé posició social o bé càrrec. Era la vestimenta formal de carrer (en el cas dels ciutadans); les túniques eren més informals i es duïen per estar per casa o per treballar (si feien feines físiques ja que la toga era incòmoda)

El ciutadà romà portava roba interior: uns calçons i una camisa de lli. Al damunt d'aquesta roba i per estar per casa es col·locava una túnica que s'ajustava amb un cinturó. La túnica podia adonar-se amb una franja de porpra, si es tractava de

persones importants, senadors o cavallers. Però la peça més característica del vestit romà era la toga: es tracta d'una gran peça de llana, tallada en forma d'el·lipse, que es col·locava com un mantell, cobrint completament el cos, o bé deixant al descobert una espatlla.

Així com per les dones gregues per a les romanes (ja fossin de classe alta o baixa) eren molt importants les joies el maquillatge i el pentinat.

L'EDAT MITJANA

La **baixa edat mitjana** és el terme utilitzat per descriure la història europea dels segles XI a XIV. Aquest període va ser precedit per l'alta edat mitjana, i va ser succeït per l'edat moderna (el Renaixement).

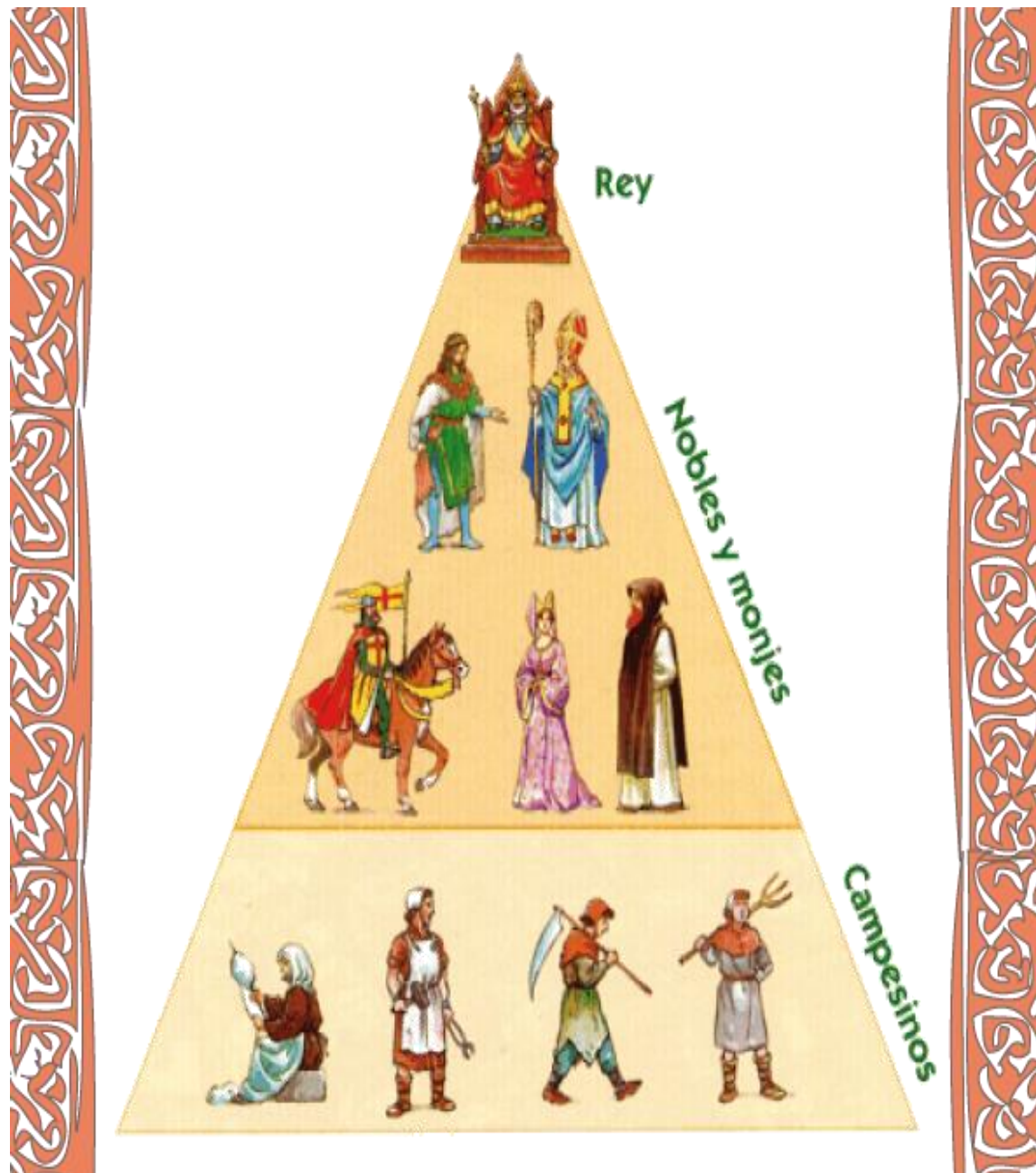
Després de les invasions dels musulmans, els hongaresos i els normands, que havien assolat Europa als segles precedents, pels volts de l'any 1000 comença un període de creixement econòmic i demogràfic que comportarà la crisi de la societat feudal i l'aparició de noves formes d'organització política i social: els comuns —especialment a Itàlia— i els estats "nacionals", als territoris de les actuals França, Anglaterra i Espanya.

Al voltant del 1300, i després de diversos segles de prosperitat a Europa, el creixement es va aturar. Unes sèries de fams i plagues, com la Gran Fam de 1315-1317 i la Pesta Negra, van reduir la població a la meitat. Aquesta despoblació va estar acompanyada de tensions socials i guerres endèmiques; aixecaments dels camperols a França i Anglaterra i la Guerra dels Cent Anys en són dos exemples. La unitat de l'Església catòlica va ser fracturada pel Gran Cisma d'Occident. Aquests esdeveniments han estat anomenat pels historiadors la Crisi de la Baixa Edat Mitjana.

Per altra banda, però, el segle XIV també va ser un període de gran progrés per a les arts i les ciències. El redescobriment dels textos antics grecs i romans van produir, amb el temps, un renaixement d'aquestes dues àrees. El procés va començar per mitjà del contacte amb els àrabs durant les Croades, però, es va accelerar amb la captura de Constantinoble pels turcs, atès que molts erudits bizantins es van refugiar a l'Occident, principalment a Itàlia.

D'acord amb una economia agrària la societat feudal estava dividida men dos grans grups o estaments: el dels privilegiats, format per dos ordres, la noblesa i el clero, i el dels no privilegiats, que eren majoritàriament camperols.

Aquest tipus de societat s'anomenava societat estamental. Un estament és com un grup compartimentat de persones que tenen unes relacions jerarquitzades amb les d'un altre grup.

Societat estament

La vestimenta prendrà influències bisantines i romanes; consistirà en túniques tancades de coll i de màniga llarga, superposades entre si fins arribar al terra, i serà igual en els homes i en les dones. Les mànigues i les faldilles seran lleugerament acompanyades doncs no busca marcar la figura i la decoració dels vestits consistirà en franges amb brodats; es diuen mantons.

Diferents vestimentes de l'alta edat mitjana

A partir del segle XII comença a complicar-se una mica més. Començarà a distingir-se la vestimenta femenina de la masculina, esdevenint les túniques d'aquesta última més curtes i pràctiques. Pel que fa a les dones comencen a trobar peces més ajustades al bust i acompanyades de baix amb faldilles molt llargues que arrossequen i mànigues obertes i ribetejades.

A partir de l'Alta edat mitjana europa tornarà a enriquir-se lentament: ressorgirà el comerç i amb ell les ciutats. Les robes, per tant, començaran a ser més luxoses, a més a més, és en aquest període que la monarquia es reafirma i s'eforteix i un símbol del seu poder renovat serà precisament la vestimenta. Es tornarà més luxosa, més sensual.

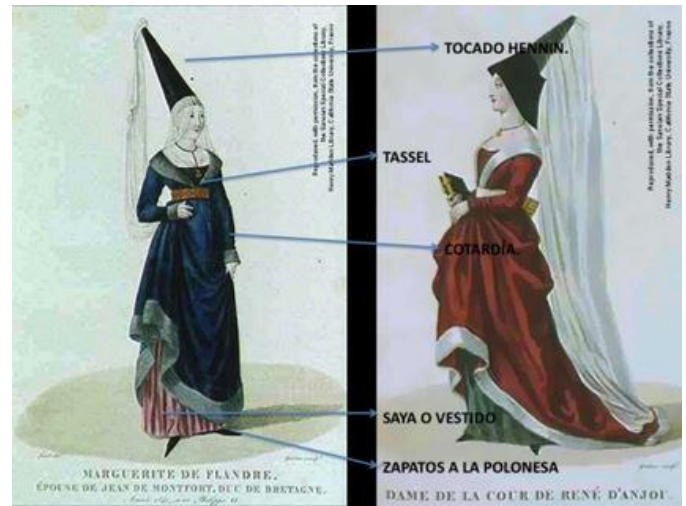
Les dones durant vestits que cenyiran la part superior del cos del pit fins la cintura, que serà alta, allargant la faldilla amb una cua buscant potenciar el bust i els malucs. També es buscarà un ventre

marcat, afegint-se a vegades coixinets a sota del vestit en aquesta zona. Apareixeran els escots que seran amples. A sobre duran un **surcot** obert normalment recobert de pèl d'ermí, també amb cua que arrossegà per terra.

Els cabells es duïen recollits normalment trenes que envoltaven el crani i pujaven cal a dalt o també a les temples en forma de trufes. Hi havia diversos tipus de tocats : el **grinyó** que consistia en un tocat lleuger unit a una peça de tela que cobria el coll i la barbata; les xarxes perlades que es col.locaven a sobre del pentinat, les **diademes de metall**, les **huve**, vels flanquejats per bandes d'encaix plegades que formaven una espècie d'aler, els tocats de banyes, etc.

Diferents tocats

Parts de la vestimenta

Pel que fa als homes, en aquest període es normalitzarà l'ús del **gibó** (roba curta) combinat amb mitges (**truses**). Tot i així a la cort encara s'utilitzaran els cests llargs especialment en ocasions cerimonials.

RENAIXEMENT I MANIERISME

El Renaixement s'inicia a Itàlia a finals del segle XIV més tard es difondrà per tota Europa. S'anomena Renaixement, que vol dir tornar a néixer, degut a que en totes les arts es cerca tornar a reproduir la magnificència de l'època grega i romana; després del parèntesi de recolliment i austeritat de l'Edat Mitjana.

El Renaixement és una etapa de prosperitat econòmica, en la que els centres de riquesa i poder es traslladen dels castells i monestirs a les ciutats i a les corts reials. Una nova classe social apareix amb gran empenta: la **burguesia**; al seu entorn neixen oficis i l'admiració per l'obra ben feta. Artesà i artista són dos mots que tenen la mateixa arrel. Cada ciutat i cada cort rivalitza en ésser el centre cultural més important, i, els que tenen diners, criden al seu costat i protegeixen els poetes, pintors, escultors, arquitectes i també els músics. Els músics viatgen d'un país a l'altre i desperten gran expectació. Ara, per tant la composició ja no és anònima com a l'Edat Mitjana. A l'època Medieval tot girava entorn a Déu, en canvi al renaixement és l'home el que ocupa el centre de l'univers: l' **humanisme**.

S'anomena humanisme el moviment intel·lectual del Renaixement, que revalorava la dignitat de l'esperit humà, enllaçant la cultura de l'època amb l'antiguitat clàssica. L'humanisme és doncs l'aspecte filosòfic i literari del Renaixement.

En aquest moviment nascut a Itàlia al segle XV i propagat per tot Europa al segle XVI hi trobem molts dels trets que caracteritzen la nostra civilització actual. Els artistes del renaixement van buscar la bellesa en la proporció i l'equilibri en la finor del dibuix i en la riquesa del color.

Ahora el renaixement serà una època de grans descobriments (Amèrica 1492, per exemple) així com el ressorgiment de l'economia i la cultura.

En el transcurs del Renaixement cal considerar la pujança del **Manierisme**. El Manierisme és un estil artístic que predominà a la Itàlia del segle XVI. Posterior als grans mestres de l'Alt Renaixement, correspon a un moment en què els valors renaixentistes (bellesa, harmonia, unitat) són desmitificats i deixen de ser la finalitat última de l'art, i tots els camins esdevenen vàlids

En realitat, el manierisme és una continuació lògica del procés de recerca i d'experimentació de noves solucions que caracteritza el Renaixement des dels seus inicis. El manierisme representa un allunyament de la pintura respecte a la imitació de la realitat.

Aquest és el motiu de la gran importància que se li ha donat al **manierisme** durant el segle XX, moment on la pintura s'allibera de representar necessàriament la realitat.

Les dues característiques més importants del manierisme són el rebuig de les normes i la llibertat en la composició, en els colors i en les formes. Per altra banda, presenta una extraordinària varietat de manifestacions que difícilment permeten definir-lo com un estil basat en una unitat de principis i normes.

Les tendències sorgiran majoritàriament a Itàlia (**quattrocento– cinquecento**) i establiran un estil senzill inspirats en l'art i la cultura clàssica. Trobarem un cert dualisme en la manera d'interpretar aquestes tendències arreu d'europa especialment entre Espanya on el catolicisme extrem portà a adoptar un estil sobri i auster i Anglaterra on comença a iniciar-se el protestantisme i es portarà un estil més ostentós. L'ideal de dona renaixentista era el d'una figura estilitzada de pits petits i amb els malucs relativament marcats, cames llargues i esveltes i una llarga i cuidada cabellera. Es mantindrà la verticalitat medieval, tot i que tindran cert vol i els teixits utilitzats seran transparents i vaporosos. Utilitzaran capes curtes. Els pentinats seran elaborats, però sempre buscant un aspecte natural i sobri.

Per la seva banda, els homes vestiran camises (també molt vaporoses i amb molt moviment), malles i capes curtes.

A partir del segle XVI, amb la fi del renaixement, es crearà un estil de transició, (Manierisme). La moda serà cada cop menys senzilla ja que l'accelerat desenvolupament es traduirà en una gran benaurança econòmica.

En les dones, la verticalitat es traduirà en horitzontalitat i es buscarà emfatitzar els malucs que s'exageren cada cop més. També apareixeran les cotilles que serviran per a remarcar la cintura

(accentuant així les corbes). Els teixits seran gruixuts, normalment de seda molt rígida i estaran ricament decorats amb brocats, encaixos i brodats. Es portaran els colls de camisa amb puntes que ràpidament evolucionaran en gorgueres que recobriran tot el coll. Es popularitzaran les ganivetades a les mànigues. El conjunt serà rematat amb tocats i pentinats molt elaborats i recarregats.

Tipos de sabates d'home.

L'estil per als homes serà més senzill però igualment recarregat en comparació amb l'època anterior: se seguiran portant malles, però amb calçons abullonats al damunt amb camisa i armilla. També duran gorgueres i capes curtes. Gavinetades a les mànigues. Els barrets seran molt populars, n'hi haurà de tot tipus i seran també molt elaborats.

BARROC i ROCOCO

S'anomena Barroc el moviment cultural del segle XVII. D'entrada aquest terme té senetit pejoratiu: significa desmesurat i sense ordre, és a dir, el contrari de clàssic.

El concepte barroc va nèixer com a contraposició a Renaixement. Una teoria admesa molt de temps deia que el barroc havia estat l'art de la contrareforma, ara bé, si d'un costat efectivament és així, de l'altre, es considera avui dia que el barroc va nèixer com una evolució de l'art del segle XVI, no com una oposició al classicisme. Entre el renaixement pròpiament dit i el barroc s'estén el manierisme que ja coneixes, i que és el que ens dóna la mesura del trànsit entre els dos estils.

D'una banda hem de considera qe el barroc és l'art de l'adorn, del desequilibri i del moviment, però de la'ltra, ens hem d'adonar que no és tot ell desmesurat i confús, sinó que també hi trobem el sentit de l'elegància, de la proporció i de la mesura que tenen les obres de Velàquez i de Vermeer. No podem parlar, doncs, d'una unitat d'estil del Barroc.

El barroc doncs és una època d'excés, luxe i opulència; es portaran al límit tots els principis i tendències del renaixement. La riquesa de la burgesia és cada cop major, i això portarà a una major fastuositat (cultura del plaer a les classes benestants). La moda reflectirà aquest culte al luxe, amb un estil molt exagerat i ric.

En la dona s'exageran encfara més els malucs, a partir de l'ús d'enagos i de mirinyacs per tal d'obtenir la màxima amplada possible. Les **cotilles** també s'exageran, aconseguint cintures impossibles l'ideal de l'època dictava que un home havia de poder rodejar la cintura d'un dona amb les dues mans. Desapareixen los gorgueres: l'escot baixa molt, deixant veure el pit que suggereix plaer.

Els pentinats seran a base de perruques altíssimes arrissades i amb tirabuixons a la part del clatell, que aniran empolsades de blanc i que s'adornaran amb tota mena d'abaloris: plomes, perles, flors, barrets... se succeiran diferents tendències. El maquillatge també pren una gran importància: es porta la cara completament empolsada de blanc, només amb coloret; no es resalten ni ulls ni llavis, sino que es busca una aparença uniforme del rostre i amb pigues postisses.

Pel que fa als homes apareixerà l'uniforme masculí que no patirà gaires canvis en les èpoques següents format per tres peces: calçons (pantalons fins a l'altura dels bessons), camisa amb jaqueta (armilles llargues) a sobre i casaca. El conjunt es complementarà amb corbates de puntes i llaços que cobrien tot el pit, mitges blanques i sabates amb taló, acabades en punxa i normalment amb petits llacets (solien dur més taló que les dones).

També utilitzaven perruques i maquillatges com els de les dones però menys exagerats. Les perreques seran també blanques, i podran ser o bé llargues i arrissades, o bé més curtes amb tirabuixons i pentinades en una cua baixa (a l'altura del clatell)

Diferents pentinats

SEGLE XIX

A mitjans del segle XVIII s'inicia a Anglaterra la revolució industrial. Durant el segle XIX diversos països s'hi van anar incorporant. El món s'omple de fàbriques, els ferrocarrils travessen els continents, la població es trasllada a viure a les grans ciutats. L'economia ha d'organitzar-se d'una altra manera, a base de societats anònimes, borses i bancs. La societat es munta sobre uns pressupostos teòrics d'igualtat de tots els homes.

L'invent fonamental va ser la **màquina de vapor** i fou degut a l'enginyer de Watt. Les possibilitats d'aquest utensili revolucionari es manifesten immediatament en la indústria tèxtil, fonamental en el nostre treball, i el transport. Es pot parlar amb propietat de l'era de la màquina.

Gràcies als avanços de la medicina hi ha a mitjans del segle XVIII un creixement ràpid de la població i per atendre les necessitats d'aquesta població s'estimularan les indústries tèxtils i siderúrgica; el cotó i el ferro esdevenen les matèries primeres imprescindibles.

El cotó, més barat, desplaça la llana com a teixit popular. Als primers anys de la revolució industrial el cotó és una mica estrany i exòtic, només al darrer terç del segle XVIII el seu ús es multiplica per vint; tot i que al començament del segle XIX no s'ha igualat al de la llana, a mitjans de segle ja el deixa clarament enrere en una més que evident expansió de la indústria tèxtil. A voltes s'ha anomenat al segle XIX com l'edat del cotó.

Quant al vestuari el segle XIX l'hem tractat amb l'estudi de dos estils: els **neoclassicisme** i l'**època victoriana**.

EL NEOCLASSICISME

Moviment estètic de base intel·lectual originat pel cansament davant les fórmules del barroc final o l'esgotament de la seva capacitat creadora a la segona meitat del segle XVIII. El neoclassicisme és doncs un estil artístic que es va desenvolupar especialment a l'arquitectura i les arts decoratives; va destacar a Europa i Els Estats Units aproximadament entre els anys 1750 i principis del 1800 i va prendre com inspiració formes grecoromanes. Tant és així que més que un ressorgiment de les formes antigues el que fa el neoclassicisme és relacionar fets del passat. Varen ser els seus artistes els primers que varen intentar substituir la sensualitat i la trivialitat del rococó per un estil d'aire lògic, de to solemne i auster.

Basat en els principis de **Winckelmann** que preconitzà una tornada als valors de virtut i de senzillesa de l'Antiguitat. Aquesta expressió nova d'un estil antic va voler reunir totes les arts en el que va rebre el nom de "el gran gust". En una última etapa, es convertí en el vehicle d'una cultura burgesa racionalista i rigorista, ideològicament oposada a l'antic règim i els seus valors. Fou doncs l'historiador alemany J. Winckelmann qui va suggerir als artistes a estudiar i imitar la noblesa i simplicitat de les formes grecoromanes així com a cercar les seves formes ideals.

Quan els moviments revolucionaris varen establir repúbliques a França i Amèrica del Nord, els nous governs republicans varen adoptar el neoclassicisme com estil oficial perquè relacionaven la democràcia amb l'antiga Grècia i la Roma republicana. Més tard quan Napoleó I va arribar al poder a França aquest estil va ser utilitzar tot i que amb modificacions per fer-ne propaganda política.

L'estil **Directori** es va desenvolupar a França entre els anys 1795 i 1799. L'estil Directori es caracteritza per una sola simplificació de la moda femenina: es duran vestits de cintura alta, cenyits fins a sota el pit, des del qual arrencarà una llarga i vaporosa faldilla, recta però gens estreta; també es duran túniques llargues d'escot en V. Les teles utilitzades seran molt lleugeres i etèries, emulant l'estil de Grècia i Roma. Els homes per la seva banda durant casaques llargues, botes altes i barrets de copa.

A partir de l'estil Directori que s'considera estil de transició sorgirà l'estil **Imperi** prendrà el seu nom de l'Imperi de Napoleó però que s'estendrà per tot Europa. Molt semblant a l'estil Directori es tracta del mateix tipus de vestits però més evolucionats.

Madame Recamier, François Gérard.

Venus Vincitrice, d'Antonio Canova

VICTORIANA

La moda victoriana, que deu al seu nom a la reina d'Anglaterra, durarà bona part del segle XIX. Durant la primera meitat del segle, es tornarà portant el model mirinyac, si bé ara serà rodó, l'estil serà similar a l'època anterior per que fa a la forma, si bé formalment se simplificarà i donarà lloc a una moda més sòbria i seriosa on, per exemple, tampoc es duran escots. La cintura era alta i molt estreta, aconseguida mitjançant **corsés**.

A mitjans del segle XIX la moda victoriana comença a transformar-se lentament, canvia el tipus de silueta, apareixen el que s'anomenarà silueta S, volum a la part superior del tors, espatlles i pit, cintura molt estreta aconseguida amb potents corsés i malucs remarcats amb faldilles lleugerament acampanats. Es posaran de moda les anomenades mànigues de pernil amb molt de volum a la part de les espatlles i ajustades al braç, així com els polisson, faldilles interiors encoixinades que serveixen per donar volum a la part posterior del vestit.

Mereix un tractament especial **el polisson**. El polisson és un aparell destinat a augmentar el volum o a donar suport als drapats de la part posterior de la faldilla en els vestits femenins, que va ser usat predominantment en la segona meitat del segle XIX. Els polissons se situaven sota la faldilla, tot just sota l'esquena, per evitar que la faldilla s'arrossegara per terra. Les teles pesants tendien a tibar la part posterior de la faldilla cap avall i la deformaven. Així, una faldilla podia perdre la forma amb l'ús diari, en seure o moure's, si no se la proveïa d'un polisson. Per extensió, el terme polisson també s'empra per designar el vestit integral que l'incorpora.

Una patent nord-americana d'un model de mirinyac/polisson. 1867

Polisson de 1873

A mesura que evolucionava la moda del **mirinyac**, la seua forma va anar canviant. En lloc de la forma de gran campana que havia predominat inicialment, començà a aplanar-se per davant i pels costats, traslladant el volum a la part posterior de la faldilla. Un tipus de mirinyac, **la crinolette**, ja tenia una forma molt semblant a la produïda pel polisson. L'excés de tela que es produïa en la faldilla en adoptar aquesta forma, va ser frunzit també a la part posterior, amb la qual cosa encara es creà més volum.

La crinolette

Vestits amb polisson de mitjan dècada de 1880

El polisson pròpiament dit esdevingué un complement imprescindible de la moda quan, a partir de finals de la dècada del 1860, es va afegir una sobre faldilla drapada a la part posterior, la qual cosa feia necessari cert tipus de suport. Llavors encara es considerava necessari algun tipus d'artifici que fes que la cintura aparengués més estreta, i finalment el polisson acabà reemplaçant del tot el mirinyac. Hi hagué tipus diferents de polisson al llarg de les dècades del 1870 i del 1880, amb un curt període, entre 1878 i 1882, en què van imperar els vestits rectes, sense polisson.

En els primers anys en què estigué de moda el polisson, el volum era reduït i sovint queia en forma de cua. Posteriorment el polisson evolucionà vers una forma molt més pronunciada a partir de tot just davall de la cintura, de manera que la caiguda de tela de la faldilla era molt brusca, fet que canvià la forma de la silueta.

El polisson va reaparèixer de manera exagerada a finals de 1881, fins a esdevenir un element principal de la moda de mitjan a finals de la dècada del 1880. L'any 1885 va atènyer proporcions absurdes per als ulls moderns. La moda dels grans polissons va apagar-se l'any 1889. El polisson sobrevisqué en com a suport de la faldilla, per tal de crear una corba en la part posterior que es considerava necessària per a equilibrar la corba del bust en la part de davant. Vers 1905 els polissons havien desaparegut completament, alhora que la llarga **cotilla** de principis del segle XX s'anava imposant per a donar volum posterior en la conformació del cos femení.

Tot i que la majoria de vestits amb polisson cobria pràcticament per complet la dona, la forma creada per la combinació de cotilla i polisson (que accentuava el pit, la cintura i la gropa) creà una representació de la identitat sexual femenina molt idealitzada, alhora exagerada i oculta per artificis ornamentals. Els polissons i els vestits amb polisson s'usen rarament en la societat contemporània. Hi ha excepcions en el regne de l'**alta costura** i la moda dels vestits de núvia.

Pel que fa a la resta seran vestits fora recarregats amb llaços, volants, randes, etc colls alts o rodons, amb escots molt tancats propi del puritanisme victorià quan només serà a finals de segle i en ocasions especials com per exemple en vestits de nit, començarà a baixar però sense arribar a ser gaire pronunciat. Els pentinats consistiran el recollits alts a vegades amb uns rinxols curts sobre el front, rematats amb tocats, plomes i llaços, o amb barrets petits i rodons.

BELLE ÉPOQUE

El modernisme va ser un moviment que sorgirà a Europa a finals del segle XIX, i que durarà fins a principis del XX. Compren des del que s'anomena fi de cicle fins la Primera guerra Mundial. És una època caracteritzada per un notable benestar econòmic de la burgesia industrial, així com pels grans avenços tecnològics i científics. L'art evolucionarà cap a una major sensualitat, amb certs tocs d'erotisme – més desimboltura que a l'època victoriana – i aquests canvis també es veuran reflectits també en la moda.

A partir del canvi de segle, l'any 1900, la silueta es relaxa i els **corsés** es desajusten; tornen els vestits inspirats en les estils directori i imperi i a les ciutats començarà a portar-se el vestit sastre. Els corsés es transformen buscant una silueta recta per davant i molt cordada per darrera. Els barrets es porten grans, d'ala ampla, decorats amb plomes, llaços etc, col·locats sobre pentinats molt similars als de finals del segle passat.

Aquest estil anirà evolucionant fins a assolir una silueta V; es portaran les cintures altes i les línies rectes estil imperi, amb escots pronunciats en forma de V; desapareixerà el corsé i apareixerà el sostenidor, tot coronat amb barrets d'ala ampla decorats amb plomes. Les faldilles perdran tot el seu vol, estretint-se de la part inferior fins al punt de gairebé no deixar caminar; els anomenats vestits travats. Els abrics es portaran tan llargs com curts i cada cop més de pèl autèntic.

Els cabells seguiran portant-se en recollits, però ja no tan alts sinó més a l'alçada del rostre, mig emmarcant-lo. Les joies seran seguint la moda modernista, inspirades, sobretot, en formes florals i vegetals.

Diferents pentinats

ENTREVISTA: UNA MIRADA SOCIOLÒGICA

A fi i efecte de veure la vinculació de la moda amb el moment històric, en aquest cas a l'inici del segle XXI, he volgut reproduir uns fragments d'un conjunt de xerrades informals que he anat tenint al llarg del treball i que giren al voltant de veure l'encaix de la meva proposta amb el moment social actual. Aquest és l'objectiu d'aquesta entrevista informal que he reescrit per facilitar la lectura:

Quan ens mira un sociòleg... com diu que som ? com és la nostra vida ?

Més que mai la vida és social. L'externalització dels sentiments privats a través de les xarxes socials fa que la privacitat, altre temps tant elaborada i mesurada, esdevingui material de la comunitat, amb un afegitó; per poc que es pugui arreu del planeta i a temps real.

D'altre banda, l'home del segle XXI no rebutja la introspecció, ni la pregunta transcendent... el que passa és que no té temps per això. Son preguntes aquestes d'una altre freqüència; dubtes d'una esser humà que funcionava a una altre velocitat; més lenta.

Ja ningú pensa que el sentit es retrotrau a un ser ocult i profund, velat i privat; poc queda de l'Alhezeia; ara és Alzheimer; permetem la gosadia. El pensament dèbil propi de la postmodernitat és un "cortar y pegar" que ens preparava pel destí tecnològic. Són dos moviments. El mateix home que es buida és allò que es veu.

Això és el que passa quan penjo les fotos del meu cap de setmana al Facebook ?

O també... quan veiem que el facebook ens envia propostes de consum que ha descobert de l'anàlisi del nostre perfil... si.

Aquesta globalització de lo privat, doncs, tant dels seus significats com de les seves narracions, com et deia implica un procés paradoxal; d'una banda un gest d'obertura vers lo comunitari en un moviment centrífug que implica al seu torn l'homogeneïtzació que al seu torn esdevé un contra gest de replegament en un moviment ara centrípet. Son els dos moviments, paradoxals però no contradictoris.

Som perfils ?

Hores d'ara hem de tenir clar que la vida és gestiona; i no és altre cosa que surfejar salvant el planteig d'una constel·lació de significats, allò que d'antuvi ne'm dit "història", "biografia"; una fragmentació argentada que l'individu experimenta com la narrativa d'una vida "retallable". Som un Branstorning. Un joc de rol.

I això, com lliga la Fashion Cut en això ?

És un instrument d'identitat. És una moda que permet aquest reinventar-se constantment. La nova homogeneïtzació de l'individu que creu alliberar-se en la diàspora.

Reinventar-se ..?

Està molt de moda el concepte els models clàssics, lineals, progressius, on els moviments son previsibles i estan orientats vers un destí en progressió; l'esquema d'una vida estable; perquè el seu canvi alhora, malgrat ser canvi, era previsible i estable, han deixat pas a una vida més incerta on l'esdevenir no és en la línia que progressa sinó una continuïtat de projectes paral·lels. Des del primer moment que me'n vas parlar l'he vista com una eina d'aquesta narració.

La vida s'ha fet dútil i transformable; la vida va en un brico-kit; quelcom que l'individu pot fer a mida, escurçant i afegint segons desig; on si bé d'una banda l'individu s'afronta a la incertesa també ho viu com l'alliberament d'un destí ancestral.

La tecnologia és un instrument o un fi ?

La vida és un "cortar y pegar " aquest és el nou destí que ens tenia reservat la tecnologia. Reinventar-se. En qualsevol moment es torna a construir de zero. Allò que pel motiu que fos tingues un vàlid d'enfarfegós s'ha convertit en quelcom "portable". Tot és portable. "Lleve la oficina encima !!" ens diu la TV.

És així com la tecnologia ha imposat la seva velocitat, esbodellagant l'esser del segle XX.

Hi ha una relació de naturalesa entre la tecnologia i la postmodernitat ?

Està clar. Els clàssics comparteixen espai amb l'art efímer. Mai més res serà per sempre. La societat postmoderna és una societat líquida, la pura transparència sense sòlids opacs. La postmodernitat és el descobriment de que allò que culturalment ens donava fonament feia alhora, i en la mateixa proporció genealògica, la funció de límit; com l'escorça protectora que empresona un animal ara claustrofòbic.

Les narracions no perden la seva força metafòrica, ara bé, el camp semàntic queda acotat; ja no aspirant a la totalitat, i els significats són temporalment vàlids. Tot és temporal com de temporal té finalment la percepció de la vida per part de l'home.

L'absolut és un extens espai packword on la metafísica que permetia les transferències es substituïda pel poliglòtisme tecnològic i la convertibilitat.

Parles de característiques socials ?

Si, com obsessions. Fixa't, una altre obsessió social és la de trencar límits; eixamplar el significat de les coses. El maneig quotidià de sentits que van més enllà del receptacle que els habita. Les coses sembla que ja no càpiguen a la seva pell la qual cosa no deixa més remei que apuntar-se als multiusos.

Quan vaig llegir i en el temps que hem parlat de la teva idea de la fashion Cut, m'ha vingut al cap en tot moment que no és altre cosa que un espai polivalent, la pell canviant d'un individu canviant quan la vida s'ha convertit en un quelcom necessàriament reciclable. Una complicitat camaleònica al servei d'un ésser que ha interioritzat el planteig del canvi com a model de gestió.

Característiques socials i productives em deies en un moment donat

També veig la Fashion Cut molt adaptada als nous àmbits de producció; protocols de factura propis d'una època postindustrial de Qualitat i Excel·lència.

Fixat, després dels esquemes ISO hi ha hagut una nova revolució en l'àmbit de la producció relacionada amb la qualitat que té a veure amb donar més protagonisme a

l'individu, en aquest cas, com usuari. Aquests esquemes promouen que el client ha de participar activament en la creació i elaboració del producte o servei que després consumirà.

Si, he estat llegint coses d'això

“Si quieres alcanzar un alto nivel de calidad en el servicio que prestas, debes poner la mirada en tu cliente, pero no sólo en su rol de cliente, sino también en su rol de productor del servicio.”

La Fashion Cut dóna tot el protagonisme al client quan li posa al seu abast un vestit que esdevindrà un conjunt de combinacions, un conjunt de possibilitats que ell a de gestionar. El producte és allò que fabrica algú creat a partir de la seva capacitat de simbiosi i comunicació amb el seu entorn interessat. El client esdevé una stake holders. A Fashion Cut l'usuari influeix directament en la producció doncs té possibilitats per pautar i determinar el producte.

L'home del segle XXI és així ?

Desenvolupaments filosòfics a banda, l'home postmodern és un home que es defineix per la seva reivindicació de la individualitat; una reivindicació que ha instrumentalitzat en el consum. “ Dime que consumes y te diré queién eres”.

La postmodernitat treu a escena un home que necessita reivindicar el seu sentit en el seu propi consum la qual cosa ha suposat que el client ha deixat de ser passiu i passa a tenir un protagonisme essencial. La postmodernitat densifica un discurs més dèbil a l'ampar d'un home que vol reconèixer-se en els productes que el dimensionen.

Aquesta relativament nova manera d'organitzar-se ha estat facilitada i per tant alhora promoguda per les TIC's i ha nascut en el àmbit de la producció industrial més puntera però s'ha tramès com estratègia de gestió vers a àmbit de productes més intangibles o producció de serveis.

Ara que recordo em vas donar a llegir un article sobre el nou paper de la figura mítica del “Fans”.

El mite dels cantants o artistes en l'anàlisi de la figura del fan. El nou paper del FAN, com a seguidor incondicional però determinat en noves condicions, n'és un bon exemple de com no només canvien els productes sinó els consumidors que alhora marcant i determinen la pròpia producció.

“Lejos de la figura subordinada e irracional que solía ser , el fan se sitúa hoy en la cúspide de la cultura popular. Ha pasado de perseguir , de ser manejado por la industria a ser consultado por ella. El fan vigila, analiza, comparte, recopila y opina sin descanso. Hoy es una fuerza activa y transversal, creativa, a la vanguardia tecnológica y consciente de su poder, incluso en la esfera política.”

La Vanguardia.

Creus que el poder ha canviat de mans ? On estan els elements influents en l'àmbit de la moda ?

En el món de la moda aquest fenomen es veu molt clar si s'analitza la decisiva influència dels bloggers. Avui per avui doncs, i com un signe ineludible dels nous temps, la moda no la dicten els grans dissenyadors, sinó que es crea a partir del que

les persones, els usuaris, determinen. Cal considerar que aquesta democratització, com qualsevol procés de globalització i universalització, no garanteix l'equanimitat ni tant sols la mateixa qualitat del producte, però sí que és un exemple més de per on evolucionen les coses.

Marta Rovira

Mira com agraïment a les teves reflexions Marta, t'he portat una petita ressenya de la influència dels bloggers en la moda:

Ens referim als Cool hunters, els caçadors de tendències, que són qui es dediquen a percebre i filtrar, determinant així en el doble feedback, per on van o per on han d'anar els nous gustos siguin nous o no tant nous.

Bloggers coneguts com Tavi Gevinson (Chicago, 1996), Anna dello Russo (Bari 1962), Daphne Guinness (Hampstead 1967), Bryan Grey Yambao (Filipines) i Pelayho Díaz Zapico (Asturies 1986).

Tavi és un adolescent americà que gràcies al seu blog de moda i el seu estil propi, s'ha convertit en una autoritat. El seu blog per fer-nos una idea, rep aproximadament 50.000 visites diàries. <http://www.thestylerookie.com>

Anna Dello Russo és una fashionista italiana actualment editora de Vogue Japan. El seu blog personal és diu: <http://www.annadellorusso.com>

Daphne Guinness és crítica i col·lecionista de peces d'alta costura i tot un referent en aquest ambient. Ha col·laborat amb forces dissenyadors però l'obra més important sens dubte és el guà d'or i diamants que va realitzar amb el seu amic Shaun Leane. Ara mateix sembla ser que no disposa de blogs.

Bryanboy va obrir el seu blog lluint els seus extravagants outfits. El seu blog rep unes 40.000 visites diàries. <http://www.bryanboy.com>.

Pelayo és un jove estudiant de moda apunt de graduar-se que penja els seus projectes al blog <http://www.katelovesme.net>

També hi ha pàgines web exclusivament dedicades a presentar i comparar els looks fashionistes d'arreu del món. És el cas de la popular lookbook, una xarxa social que permet pujar els teus outfits indicant si ho vols on has adquirit cada una de les teves peces; no hi ha restriccions ni per edat ni per estils. A més els usuaris poden comentar i puntuar les teves eleccions la qual cosa fa que es converteixi en un fòrum sobre moda i en un referent pels cool hunters.

Alexandra Pereira un dels blogs de modes més seguits arreu del món, ella a treballat amb grans marques les quals avui dia ja són reconegudes a molts països. Podeu observar el seu blog <http://www.lovely-pepa.com>

CREACIÓ D'UNA COL·LECCIÓ

Plantejament del concepte

Aquests dissenys estan pensats per ser polivalents, perquè avui en dia quan algú necessita algun vestit per una ocasió molt determinada pensa si després el podrà utilitzar en el dia a dia.

Aquests tres vestits els quals tenen tres formes més de combinar-se entre si estan pensats per utilitzar-los en diferents ocasions en tot tipus de circumstàncies i llocs, d'un vestit dissenyat per ocasions especials en pots tindre tres totalment diferents, per esdeveniments d'altre tipus.

Fent referència els colors dels vestits han estat triats amb tons foscos ja que m'agraden molt estèticament perquè els fan elegants i glamorosos, també fan referència a la nit que normalment és quan es celebren esdeveniments per portar aquest estil de vestits anomenats alta costura, aixó per que fa al vestit amb totes les peces, perquè les altres combinacions són per ocasions contràries.

Descripció dels models

Aquest vestit està constituït per:

- Una faldilla gris metal·litzada arengada que alhora es converteix amb una capa amb un cinturó de pel de marabú als ombros.
- Top de palabra d'honor amb forma de cor, tancat per una cremallera invisible a l'esquena. Teixit de raso negre amb uns llantons a l'entrepit.
- Una faldilla que està sota de la gris, és de tubo amb una llargada de 60cm. Teixit de raso negre.
- Els accessoris són: una diadema amb una flor de raso negre i marabú,

Aquest vestit està constituït per:

- Tres faldilles evasé de tul negre de diferents mides.
- Una faldilla de tubo amb una llargada de 60cm. Teixit de punt negre clàssic.
- Una capa de tul negre amb una llassada a la part dels ombros.
- Top de palabra d'honor amb forma recta i allargat, tancat per una cremallera invisible a l'esquena. Teixit de organza brillant de color taronja amb un forro taronja mate.
- Els accessoris són: una rosa de tul negre .

Aquest vestit està constituït per:

- Un pantaló clàssic amb vol. Té una llargada de 1,14cm. Teixit de seda veig.
- Top de palabra d'honor amb forma recte, tancat per una cremallera invisible a l'esquena. Teixit de seda veig amb encaix negre a sobre.
- Capa de seda negra amb una llargada de 60cm. La qual es transforma en vestit i faldilla alhora.

OPINIÓ PERSONAL I CONCLUSIONS:

Aquest treball el vaig agafar amb moltes ganes ja que de cara el futur m'agradaria dedicar-me això. He experimentat molt i e descobert moltes coses respecte el mon de la moda.

El que més m'ha ajudat ha sigut organitzar-me i portar-ho tot al dia. Ha sigut una bona manera per descobrir si ser dissenyadora és realment el que m'agrada.

D'altre banda també he experimentat com a modista i model, això també ha sigut interessant. Estic molt orgullosa dels resultats.

Finalment m'agradaria agrair a totes les persones que m'han ajudat a crear aquest treball de recerca.

BIBLIOGRAFIA

- JAMES LAVER 2000. *Breve historia del traje y la moda*. Cátedra ediciones, Madrid.
- MARGARITA RIVIERE 1996. *Diccionario de la moda: los estilos del siglo XX*. Grijalbo, Barcelona.
- FRANÇOISE BOUCHER 2009. *Historia del traje en occidente*. Ediciones Gustavo Gili, S.L, Barcelona.
- TOMOKO NAKAMICHI 2013. *Pattern Magic. Tejidos elásticos*. Colección GGmoda, Madrid.
- JENKS CH 1997. *El lenguaje de la arquitectura posmoderna. En historia del Arte IV pg 334*. Alianza ed. Madrid
- El vestido en Roma: de la Toga al pantalón*. Revista HISTORIA, NATIONAL GEOGRAPHIC nº 40. Article.
- La Revolucion del vestido en la edad media*. Revista HISTORIA, NATIONAL GEOGRAPHIC nº 65. Article

PÀGINES WEB

- <http://es.wikipedia.org/wiki/Moda>
- <http://www.joanmaragall.com>
- <http://www.laguia2000.com/edad-antigua/la-vestimenta-griega>
- <http://www.imperium.org/articulos/vestimenta.html>
- <http://www.oscurosecretos.com.ar/evolución-de-la-moda-medieval>
- http://es.wikipedia.org/wiki/estilo_imperio
- <http://fashionglamoursibaritis.blogspot.com/2008/12/la-moda-en-el-modernismo.html>
- <http://www.hoymoda.com>
- <http://www.modaweb.com/aula>
- <http://www.vogue.es/desfiles>

